



Päätösehdotus Fisun kuntien välitavoitteiden asettamisesta

Fisu-verkoston taustatiedot

Fisu (Finnish Sustainable Communities) on edelläkävijäkuntien verkosto, joka tavoittelee hiilineutraalisuutta, jätteettömyyttä ja globaalisti kestävästä kulutuksesta vuoteen 2050 mennessä. Fisun kuuluu tällä hetkellä yksitoista kuntaa: Forssa, Hyvinkää, Ii, Joensuu, Jyväskylä, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Riihimäki, Turku ja Vaasa. Verkostoon liittymisen edellytyksenä on ollut, että kunta on valtuuston päätöksellä tai päätöksillään sitoutunut Fisun verkoston yhteisiin resurssiviisaustavoitteisiin - ei päästöjä, ei jätettä, ei ylikulutusta - ja pyrkii saavuttamaan ne viimeistään vuoteen 2050 mennessä.

Fisu-verkoston toimintaa ohjaa yhteistyökumppaneista muodostuva neuvottelukunta, jossa ovat edustettuina Sitra, Motiva, SYKE, Kuntaliitto, ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö sekä verkostokuntien edustajat. Neuvottelukunta päättää verkoston toiminnan kehittämisestä ja pelisäännöistä. Verkoston koordinaattoreina toimivat Suomen ympäristökeskus SYKE ja Motiva, jotka yhdessä muodostavat Fisun kuntia tukevan palvelukeskuksen.

Verkostojäsenten keskuudessa on tunnistettu tarve asettaa verkostokuntien resurssiviisaustyötä rytmittävät välitavoitteet ennen vuotta 2050. Pysyäkseen edelläkävijäkuntana, asetetut tavoitteet tulee olla myös sellaiset, että ne kuvastavat edelläkävijyyttä suhteessa valtakunnallisiin tavoitteisiin nähden.

Fisu-verkoston tavoitteiden etenemistä seurataan tällä hetkellä Suomen ympäristökeskuksen tuottamien indikaattorilaskelmien perusteella: <https://www.fisunetwork.fi/fi-FI/Seuranta>

Fisu-verkoston välitavoitteet

Fisu-verkoston päättävä toimielin neuvottelukunta teki päätöksen 14.4.2021, että Fisun verkoston verkostokunnat ottavat virallisiksi välitavoitteikseen seuraavat välitavoitteet:

Tavoite: ei-kasvihuonekaasupäästöjä 2050

Asetettu välitavoite:

- Suositus, että kaikki Fisun kunnat sitoutuvat -80 % päästövähennystavoitteeseen vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Minimipäästövähennystavoite on kuitenkin **vähintään -60 %**.
- Jokainen Fisun kunta määrittelee välitavoitteensa täsmällisesti, ja se tuodaan myös kunnan päättäjille ja Fisun verkkosivuilla selkeästi esiin.

Perusteluja esitykselle:

- Useimmilla (8/11) Fisun kunnilla on jo nyt -80 % tai sitä tavoitteellisempi päästövähennystavoite vuoteen 2030 mennessä.
- Suomi on EU-maana sitoutunut EU:n kiristyneeseen vuoden 2030 päästötavoitteeseen, jossa EU:n päästöt vähenevät kokonaisuudessaan vähintään 55 prosenttia vuodesta 1990. Lisäksi Suomi on pyrkimässä hiilineutraaliksi vuoteen 2035 mennessä, jolloin Suomen päästöjen vähennystarve

vuoteen 2030 mennessä on samaa suuruusluokkaa koko EU:ta koskevan päästövähennystavoitteen kanssa. Fisukunnille on siksi paikallaan hieman Suomea kunnianhimoisempi vähimmäisvähennystavoite vuodelle 2030.

Tavoite: ei-jätettä 2050

Asetettu välitavoite:

- Kotitalousjätteen määrä Fisukuntien seuduilla vähenee ja kierrätysaste nousee saavuttaen **65 % tason vuoteen 2030 mennessä**.

Perusteluja esitykselle:

- Vain **kotitalousjätteen määrää** ja **kierrätysastetta** pystytään toistaiseksi seuraamaan kuntaseututasolla (Circwaste-hanke).
- Kotitalousjäte on **osa yhdyskuntajätteestä**, jossa yritys-jäte on mukana. Yhdyskuntajätteen seuranta edellyttäisi kuntakohtaisen seurantatiedon järjestämistä, joka on erityisen työläs toteuttaa jokaiselle kunnan yritykselle.
- EU edellyttää 65 % yhdyskuntajätteen kierrätysastetta vuoteen 2035 mennessä. Koska Fisuverkosto haluaa olla edelläkävijä, tavoiteaikataulu on asetettu vuoteen 2030.
- Vertailuna Suomen yhdyskuntajätteen valtakunnallinen kierrätysaste vuonna 2019 oli 43 % (Lähde: Tilastokeskus)

Tavoite: ei-ylikulutusta 2050

Asetettu välitavoite:

- Kulutusperäisen hiilijalanjäljen puolittaminen vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta.

Perusteluja esitykselle:

- Yli 60 % Suomen ekologisesta jalanjäljestä on kulutusperusteista CO₂-päästöä.
- Välitavoite-esitys on sama kuin vanha KAISU-tavoite.
- Tämä pystytään laskemaan uudella kulutusperusteisella laskentatyökalulla, jota kehitetään parhaillaan. Laskelmat tehdään Fisukunnille heti, kun työkalu on valmis, todennäköisesti vuonna 2022.
- Ekologisen jalanjälkilaskennassa on melkoisia vaikeuksia saada kuntakohtaista tietoa kulutusperäisistä globaalihehtaareista. Tiedonsaantivaikeus koskee nimenomaan uusiutuvien materiaalien kuntakohtaisia tietoja.
- Ekologisen jalanjäljen laskenta säilytetään toistaiseksi seurattavana indikaattorina, kuten se on tälläkin hetkellä ja sitä seurataan aikaisemmin sovittu perusteella kolmen vuoden välein.

Välitavoitteiden laskenta:

Suomen ympäristökeskus tekee välitavoitteiden seuraamisessa tarvittavat laskelmat ja selvitykset osana palvelukeskustyötä ainakin vuoteen 2023 asti.

Välitavoitteiden eteneminen Fisukuntien päätösprosessissa

Fisu-neuvottelukunnan kokouksessa 14.4.2021 päätettiin, että päätös välitavoitteista lähetetään Fisukuntien kirjaamoihin. Päätös lähetetään myös Fisukuntien yhteyshenkilöille tiedoksi. Fisukuntien yhteyshenkilöt kunnittain löytyvät Fisuverkkosivulta: <https://www.fisunetwork.fi/fi-FI/Yhteystiedot>

Fisukunnat tekevät päätöksen välitavoitteiden hyväksymisestä omien hallintokäytäntöjensä mukaisesti kuitenkin niin, että ne viedään vähintään tiedoksi kunnanhallitukselle ja -valtuustolle. Kuntien päätökset välitavoitteista käsitellään syksyllä 10.11.2021 järjestettävässä Fisuneuvottelukunnan kokouksessa, jonka jälkeen tieto verkoston välitavoitteista ja niihin sitoutuneista Fisukunnista julkistetaan verkoston verkkosivuilla.

Lisätietoa

Fisu-kuntien yhteyshenkilöt

- <https://www.fisunetwork.fi/fi-FI/Yhteystiedot>

Fisu-palvelukeskus

- Tutkimusinsinööri **Jyrki Tenhunen**, Suomen ympäristökeskus (Syke) (+358 400 148 807, etunimi.sukunimi@syke.fi)
- Johtava asiantuntija **Okariina Rauta**, Motiva (+358 41 524 7621, etunimi.sukunimi@motiva.fi)

Fisu-verkoston verkkosivut

- www.fisunetwork.fi